

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı : 127
Tarih : 28.2.2008

10/112 - 4307/9290

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van ilinin ekonomisini olumsuz yönde etkileyen, ildeki vatandaşların yaşamını zorlaştıran ve birçok fabrika ve işyerini büyük zarara uğratan enerji sorununun ve zararlarının araştırılıp, alınması gereken tedbirlerin alınması amacıyla anayasanın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1. Özdal ÜÇER - Van
2. Ahmet TÜRK - Mardin
3. Selahattin DEMİRTAŞ - Diyarbakır
4. Fatma KURTULAN - Van
5. Emine AYNA -Mardin
6. Ayla AKAT ATA - Batman
7. Sebahat TUNCEL - İstanbul
8. Mehmet Nezir KARABAŞ - Bitlis
9. Bengi YILDIZ - Batman
10. Sırrı SAKIK - Muş
11. M. Nuri YAMAN - Muş
12. Aysel TUĞLUK - Diyarbakır
13. Pervin BULDAN - Iğdır
14. Gültan KIŞANAK - Diyarbakır
15. Akın BİRDAL - Diyarbakır
16. İbrahim BİNİCİ - Şanlıurfa
17. Hasip KAPLAN - Şırnak
18. Sevahir BAYINDIR - Şırnak
19. Şerafettin HALİS - Tunceli
20. Osman ÖZÇELİK - Siirt

GEREKÇE

Van ili Doğu Anadolu Bölgesinin en büyük illerinden olup, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2007 Nüfus Sayımı Sonuçlarına göre merkez ilçe nüfusu 413.907, il nüfusu 979.671 olarak belirlenmiştir.

İldeki ekonomi genel olarak tarım ve hayvancılık, sınır ticareti ve gelişme gösteren işletmelere dayanmaktadır. Tarım ve hayvancılık neredeyse yok olma noktasına gelmiştir. Özellikle son yıllarda ilde büyük bir enerji sorunu yaşanmakta ve bu sorun hem yaşamı olumsuz etkilemekte hem de gelişme gösteren işletmelere büyük zararlar vererek ya işlemez hale getirmekte ya da kapanmasına neden olmaktadır. Elektriğin kesilmediği, düzenli ve yeterli voltajda geldiği gün sayısı neredeyse yok gibidir.

İldeki enerji sorunu üç başlık altında incelenebilir.

1- ÜRETİM

İldeki enerji üretim santralleri; Hoşap HES(yıllık üretimi 13,2 GWh), Engil HES (yıllık üretimi(15 GWh), Erciş HES(yıllık üretimi 2 GWh), Koçköprü HES(yıllık üretimi 24,5 GWh) ve Gaz Türbini(yıllık üretimi 110 GWh) dir.

Bölgenin (Van Bitlis Muş; Hakkari) yılda ortalama olarak 8.603.950 MWh(megawatt saat)(kilo joule) üretim gücü kapasitesi varken, ancak yılda bunun %1'i bile olmayan 58700 MWh'lık bir bölümünü değerlendirilebilmektedir. Van'da yılda 110.000 MWh enerji üretebilecek ve motorinle çalışan gaz türbini ucuz motorin temin edilebilmesine rağmen çalıştırılmamakta, çürümeye bırakılmaktadır.

2-DAĞITIM

Van TEİAŞ İl.Müdürlüğü; toplam 11 ilçe,7 belde, 579 köy 429 mezradan oluşan 21.824 km²'lik görev alanı içerisinde bulunan 979.671 nüfuslu, toplam 182.500 adet abonesine 405 personel ile hizmet vermektedir. İl Müdürlüğünün hizmet alanında 2.300 adet trafo,4.152 km AG(alçak gerilim), 6.505 km Orta Gerilim hattı mevcuttur. Mevcut trafolar şehrin ihtiyacını karşılayamamaktadır. Oluşan arızaların giderilmesi personel yetersizliğinden kaynaklı gecikmelere uğramaktadır.

3-İLETİM

İlimizin elektrik enerjisi ihtiyacı, enterkonnekte sisteme bağlı olarak TEİAŞ sorumluluğundaki 154 kV'luk üç ayrı iletim hattı ile sağlanmaktadır.

- Birinci hat, Diyarbakır Karakaya HES ile Batman HES'de üretilen ve Diyarbakır-Batman-Siirt-Tatvan üzerinden,
- İkinci hat, Elazığ Keban HES ile Bingöl Özlüce HES'de üretilen ve Elazığ-Bingöl-Erzurum-Ağrı üzerinden,
- Üçüncü hat ise İran'dan gelen ve Hakkari ilini de besleyen Enerji İletim Hatlarıdır.

İlk iki hat TM(trafo merkezine)'ye giriş yapıp şehir çıkış fidelleri ve dağıtım şebekesi vasıtasıyla Van'a dağıtımı yapılmaktadır. Diğer üçüncü hat Edremit'teki TM'ye giriş yapıp şehrimizin çok az bir bölümünü beslemektedir.

Enerji üretim noktalarından oldukça uzakta olan şehrimizin beslendiği 154 kV'luk hatlarda meydana gelen gerilim düşümleri nedeniyle, aşırı güç taleplerini karşılamak için daha fazla yük ihtiyacı doğmakta ve bu durumda da mevcut iletim hatlarından bu talep karşılanamamaktadır.

Bu hatlardaki gerilim düşüşleri, Elektrik Mühendisleri Odası Van İl Temsilciliği tarafından oluşturulan bir komisyonca 05.01.2007 tarihinde saat 18:20 de ölçümler yapılmış ve ulusal enterkonnekte sistemde gerilimin 154 kV olması gerekirken 114 kV(kilovolt), Van şehir merkezinin bir bölümünü besleyen Orta Gerilim çıkış fiderine ait gerilimin 28 kV olduğu tespit edilmiştir.

İletim hatlarında oluşan olumsuzlukların ortadan kaldırılması için besleme hatlarındaki iletken kesitlerinin 477 MCM'den 1272 MCM'e çıkarılması gerekmektedir.. Özellikle kış aylarında aşırı yüklenmelerden dolayı çok aşırı derecede gerilim düşüşleri meydana gelmekte ve vatandaşa normal koşullarda ödemesi gereken elektrik ücretlerinin kat be kat üstünde ödemelere sebebiyet vermektedir.Türkiye'de kişi başına düşen elektrik tüketimi 1961 kw/h iken Van'da bu oran 336 kw/h'dir.

Başbakan ve ilgili bakanlık sorunları çözme adına hiçbir çalışma yapmazken tek sıkıntının kaçak elektrik kullanımından kaynaklandığını belirterek, yatırım ve hizmet eksikliğini görmezden gelmektedirler. Oysa yukarıda da belirtilen sorunlar incelendiğinde sorunun yatırım ve hizmet eksikliğinden kaynaklandığı açıkça görülecektir. Burada halkı suçlamak yerine yapılması gereken daha kaliteli hizmet sunmak, mevcut üretimi arttıracak alternatif üretim yolları aramak ve mevcut iletim hatlarını güçlendirmektir. Elektrik sorununun çözüm yolu, ilde veya çevre illerde mevcut hidroelektrik enerji kaynakları ve alternatif enerji kaynakları kullanılarak üretim santrallerinin kurulmasından geçmektedir. Ülkemizde güneşli gün sayısı en fazla olan ilimiz Van'da güneş enerjisinden yararlanma yolları aranmalıdır. Zaman geçirilmeden Van İli pilot bölge olarak değerlendirilmeli, sürekli rüzgarların estiği bölgelerden faydalanılarak elektrik enerjisi üretme yolları araştırılmalıdır.

Van ilinin gelişmesini engelleyen ve ildeki yaşamı büyük oranda zorlaştıran bu sorunun çözümü için biran önce gerekli tedbirler alınmalıdır.